

[Knud Jespersen.]

få. De Danske Sukkerfabrikker, Det Danske Trælastkompagni, Mærsk Kemi, Ø.K.s Plumrose, Rockwoolkoncernen, Gutenberghuskoncernen, Allerkoncernen, I.B.M., Christiani & Nielsen, Kampsax, Monberg & Thorsen, Højgaard & Schultz. Man kan da ikke fra noget parti i dette folketing, hvis vi mener noget med at have en tilsynslov, bare lukke øjnene og sige: det gør såmænd ikke så meget.

En af de ting, vi i høj grad er interesseret i, er også, at monopoltilsynet får adgang til bank- og forsikringsverdenen. Om den ved man ikke meget. Men det først fornødne for alle – hvad enten de vil kæmpe imod monopolerne som os for at bringe deres magt til ophør, eller de vil tillade, at de udvikles – det er dog at vide, hvordan der ser ud i denne på nogle områder omfattende jungle. Bankerne har monopoltilsynet ingen adgang til, det er underkastet bankrådet. Jeg ved, der er forskellige opfattelser heraf, men jeg mener at have ret, når jeg siger, at det vil sige, at bankerne faktisk kontrollerer bankerne. Forsikringsselskaber er underkastet forsikringsrådet. Det er to omfattende sektorer. Bankerne skal administrere de udlånslofter, der bliver vedtaget her. De kan altså nedlægge virksomheder. Ved at give lån til større virksomheder kan de udvikle de større virksomheders konkurrenceevne. De har muligheder for ad den vej at dirigere. Når man har en lov om rentemarginalen, så viser det jo også, at en eller anden form for kontrol er nødvendig.

Og så om spørgsmålet: kan man overhovedet bringe ting under kontrol? Ja, man kan lige så godt spørge, om man overhovedet kan hæve reallønnen ved den faglige kamp. Vi tror på, at man kan opnå en del ved kontrol, der gør det lettere – og det vil jeg gerne sige til hr. Glensgård og andre, der ellers har smykket sig med titlen arbejderparti – der gør det lettere for det offentlige at overtage sådanne virksomheder, hvis de ikke udfolder sig i overensstemmelse med grundlovens bestemmelser om almenvælets interesse. Vi tror, at et virkelig fungerende demokrati, selv under kapitalismen, må give et minimum af kendskab til og information om, hvad det er der sker, når en vares pris bliver til, og hvordan denne vares pris fordeler sig på omkostninger, på renter, på arbejdskraft og på profitter. Vi tror også på, at monopoltilsynet kan være med til at vise menneskene, hvad koncerner kan tjene bare ved at lade olien stige

med 1 øre pr. liter. Og vi er absolut tilhængere af, at man ikke stilles over for, at sammenlægninger osv. er gennemført, uden at man i forvejen har dem under kontrol. Det er lige så let at gøre det på den måde, som vi foreslår, og det er mere effektivt. Der er altså ingen illusionsnumre.

Der er heller ikke ret megen socialisme i det og slet ikke noget revolutionerende i denne forbindelse, men det er et godt forslag til udbygning af demokratiet, til at give forbrugeren mere indsigt og til at give arbejderne i de pågældende virksomheder større indsigt i tingene.

Jeg takker for den behandling, forslaget har fået, og håber, at vi i udvalget får muligheder for – dels på baggrund af oplysninger, vi sidder inde med, og dels på baggrund af forhåbentlig snarlige svar på handelsministerens spørgsmål – virkelig at belyse tingene så objektivt, som man nu kan gøre, når man ser forskelligt på dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om nedsettelse af en kommission til undersøgelse af kapitalkoncentrationen i erhvervslivet [af Knud Jespersen m. fl.].

(Lovforslag nr. L 112. Fremsat 18/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Handelsministeren (Per Hækkerup):

Til det foreliggende forslag vil jeg gerne sige, at de beføjelser, som man skulle tillægge en trustkommission eller en kommission som foreslået af kommunisterne, er jo beføjelser, som allerede er givet monopoltilsynet. Monopoltilsynet kan foretage de fornødne undersøgelser, monopoltilsynet kan foretage de fornødne indgreb og har den fornødne hjemmel til at afkræve erhvervslivet de nødvendige oplysninger.

Jeg tror nok, man må erkende, at sådan som